

som modtage Underviisningen paa Seminarierne overordentligt billigt; det veed jeg, men jeg veed ogsaa, at Grundlovens § 84 beskytter dem, der ikke kunne ernære sig og Sine, og at Grundlovens § 85 beskytter de Børn, hvis Forældre ikke have Evne til at lade dem undervise. Jeg veed ogsaa, at det er en Praxis her og i alle europæiske Stater paa saa Uudtagelser nær, at det lavere Underviisningsvæsen er beskyttet, ja, jeg gaaer endog saa videre, jeg siger, at det er Praxis, at den høiere Underviisning i alle gamle Stater er beskyttet, maaskee som hos os beskyttet paa den Maade, at det er Fortidens opsamlende Formue, der beskytter den, maaskee paa den Maade, at det nu er Staten, der beskytter den; men Factum er, at dette er en Regel, og denne Regel kan ikke være trængt ind i vor Statshuusholdning uden gode Grunde. Hvad jeg har opfordret de Herrer til, da Lovens om Nedlæggelsen af Seminarierne var for, og hvad jeg fremdeles opfordrer Dem til, er, at overveie, hvilken Betydning disse Grunde have, og om de ikke fortjene at stilles ved Siden af de oeconomiske Grunde — i det Allermindste ved Siden af; jeg troer nu, at saalange Udviklingen ikke er større, maa de stilles over. Jeg misunder ikke det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad) den Popularitet, som han vandt ved at tale Deconomiens Sag her, jeg vil kun ønske ham, at han maa bevare den samme Popularitet, naar vi komme til at anvende oeconomiske Grunde, hvor de bedre høre hjemme, som for Exempel ved Spørgsmaalet om Sammenlægning og Udstykning. Spørgsmaalet bliver dette, om det er nødvendigt her at gjøre nogen Forandring for at skaffe duelige Lærere, og der er fra ingen Side fremsført nogen Paastand om, at Seminarierne ikke levere dygtige Lærere. Den Eneste, der har reist nogen Tvivl derom, er den ærede Folkethingsmand for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg); han kjender vistnok enkelte Seminarier bedre end jeg, og naar han har en bestemt Opfattelse af, at der er Feil ved Seminarierne, saa troer jeg ham. Jeg troer vel, at der kan være Noget at rette, men deraf følger ikke, at man absolut skal bryde Staven over Statens Seminarier og sige, at de ikke kunne staae ved Siden af de private.

At der er opstillet saadanne løse Paastande, som her ere fremkomne, kan jeg kun beundre; jeg kan kun beundre den Resignation, som Vedkommende have viist; det blev f. Ex. sagt, at første Charakter — thi Charakterer interesserer man sig meget mere for, end man skulde troe, — ved et Seminarium ikke var meget bedre end anden Charakter ved Skolelærerexamen, — jeg beundrer denne Resignation. Dersom dette skal finde sin Anvendelse ogsaa paa de lavere Charakterer, at anden Charakter ved et Seminarium ikke er Mere end tredje Charakter ved Skoleexamen, o. s. v., saa er det meget tarvelige Resultater, som de, der ere udgaaede af Seminarierne, ere komne til; men det bliver nu deres Sag; i alt Fald er det vist, at der ikke foreligger et Ord til Bevis for Sandheden af disse Paastande, men jeg skal dog anføre et Factum, som beviser det Modsatte, og det er ganske simpelt det, at forskjellige Individuer have indstillet sig til Prøve ved Skolelærerexamen, efterat være rejserede ved Seminarierne, og de ere gaaede overmaade godt igjennem. Dette beviser dog maaskee snarere, at det er lettere at slippe igjennem ved den almindelige Skolelærerexamen, end det har været ved Seminarierne, men, som sagt, naar der ikke foreligger bestemte Paastande om, hvilke Mangler Seminarierne have, saa er det umuligt at inødegaa dem. Efter den Erfaring, jeg har, troer jeg, at Seminarierne endnu levere de bedste Lærere. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har ved en foregaaende Sags Behandling kun nævnt et eneste Factum, som skulde bevise, at der er visse Mangler ved Prøverne, og der nævnte han den praktiske Færdighed, men den Maade, hvorpaa han omtalte dette Forhold, og de Grunde, han anførte, lade sig ligesaa vel anvende paa de private Seminariers Prøve i praktisk Færdighed, thi den Indvending, som jeg kan anerkjende og forstaae, den ligger i Sagens Natur; paa Grund af Sagens Natur er der altid noget Mangelfuldt ved Prøverne i praktisk Færdighed, men dette er sandelig ligesaa godt Tilfældet ved de private Seminarier som ved de offentlige. I alt Fald er det klart, at en Examenscommission paa ingen mulig Maade kan rette Noget i denne Henseende. — Det, som man bestandigt